

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

בתי ספר כארגונים לומדים - 34244

תאריך עדכון אחרון 31-10-2022

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: חינוך

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): רימאא דעאס

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: rimala.daas@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

המגמה כיום הינה להפוך את בתי הספר לארגונים לומדים, על מנת לשפר את תהליכי ההוראה והלמידה, ההתפתחות המקצועית של המורים וההישגים הלימודיים של התלמידים. מכאן יעסוק הקורס בבתי ספר כארגוני למידה ויתמקד בשילוב בין תיאוריה לפרקטיקה, בכל התיאוריות וההמשגות השונות של הארגון הלומד, תוך כדי יישום והערכה במערכת החינוך.

מטרות הקורס:

1. הכרת המשמעויות והבנה תיאורטית למושג של "הארגון הלומד" ו"למידה ארגונית", חסמים ומכשולים ללמידה אפקטיבית, מנגנוני למידה וכיצד נראית למידה בארגון, כולל יישום המושג והערכתו במערכת החינוך.
2. חשיפה למחקר בתחום הלמידה הארגונית.
3. התמקדות בתפקידו של המנהיג בקידום ויצירת "ארגון לומד".
4. חשיפה לתיאוריות של למידה ארגונית ברמות שונות, כגון למידת מנהלים.
5. לחקור בית הספר כארגון לומד

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. הסטודנטים יזהו ויבינו את ההמשגה של ארגון לומד.
2. הסטודנטים יבינו את התופעה והמחקר בתחום הלמידה הארגונית ומתן כלים מעשיים להנהגת למידה ארגונית בכלל ובפרט בהקשר של בתי ספר.

דרישות נוכחות (%) :

80

שיטת ההוראה בקורס: בשילוב עם כלים דיגיטליים
כל השיעורים יהיו מוקלטים וזמינים לסטודנטים (דרך מערכת פנופטו)

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. הקדמה, סוגי ידע ואיך מנהלים ידע בארגון?
2. מודלים של למידה: למידה מדרגה ראשונה, למידה מדרגה שנייה
3. מי ה"לומד" בארגון ומה הוא ארגון לומד? בית הספר כארגון לומד
4. מנגנוני למידה ארגונית
5. מאפיינים המקדמים ארגון לומד במערכת הבית-ספרית, חסמים
6. Team learning
7. מנגנוני למידה של מנהלים

8. תפקידו של המנהיג בקידום ויצירת למידה בארגון
9. למידה, שינוי וזמני משבר
10. למידה מהצלחות
11. Ambidexterity: ומורים מנהלים אצל ידע של וניצול חקירה יכולת בין איזון
12. יכולת הספיגה של ידע מהסביבה החיצונית, תרבות בית ספרית ולמידה

חומר חובה לקריאה:

1. הקדמה, סוגי ידע ואיך מנהלים ידע בארגון?
Nonaka, I. (1994). A dynamic theory of organizational knowledge creation. *Organization science*, 5(1), 14-37.
2. מודלים של למידה: למידה מדרגה ראשונה, למידה מדרגה שנייה.
Argyris, C. (1977). Double loop learning in organization. *Harvard Business Review*, 115-125.
3. מי ה"לומד" בארגון ומה הוא ארגון לומד? בית הספר כארגון לומד.
סומך, א., & בר, ע. (ד"ר). (2019). גישה אינטגרטיבית להבנת למידה ארגונית: הקשרים בין למידה ארגונית מוכוונת פנים ומוכוונת חוץ לבין תוצרים ארגוניים. הרבעון לחקר ארגונים וניהול המשאב האנושי. נמצא ב: <https://primio.il.org.nli.merhav/>:
https://primio.il.org.nli.merhav/explore/search?vid&eq;ULI&lang&eq;iw_IL&query&eq;lslr10,contains,001231654
Crossan, M. M., Lane, H. W., & White, R. E. (1999). An organizational learning framework: From intuition to institution. *Academy of management review*, 24(3), 522-537
- Garvin D. A., Edmondson, A.C. & Gino F. (2008). Is Yours a Learning Organization? *Harvard Business Review* 109-116.
- Ortenblad A. (2001). On Differences Between Organizational Learning and Learning Organization. *The Learning Organization*, 8 (3) 125-133.
4. מנגנוני למידה ארגונית
Schechter, C., & Qadach, M. (2012). Toward an organizational model of change in elementary schools: The contribution of organizational learning mechanisms. *Educational Administration Quarterly*, 48(1), 116-153.
- Qadach, M., Schechter, C., & Da'as, R. (2020). From Principals to Teachers to Students: Exploring an Integrative Model for Predicting Students' Achievements. *Educational Administration Quarterly*, 56(5), 736-778.
- Schechter, C., & Qadach, M., & Da'as, R. (2021). Organizational learning mechanisms for learning schools. *The Learning Organization*, 1-15.
5. מאפיינים המקדמים ארגון לומד במערכת הבית-ספרית, חסמים קליין, י. (2000). גורמים המאיצים למידה ארגונית בבתי-ספר. עיונים במינהל ובארגון החינוך, 24, 57-72.
- Karsten, S., Voncken, E., & Voorthuis, M. (2000). Dutch primary schools and the concept of the learning organization. *The Learning Organization*, 7 (3), 145-155.
6. Team learning
בניה, י., יעקובזון, י., וצדיק, י. (2013). קהילה מקצועית לומדת. אבני ראש"ה. נמצא ב: http://www.avneyrosha.org.il/resourcecenter/Pages/Professional_learning_community.aspx
7. מנגנוני למידה של מנהלים
Schechter, C., & Qadach, M. (2016). Principals' learning mechanisms: exploring an

- emerging construct. *Leadership and Policy in Schools*, 15(2), 141-167.
8. תפקידו של המנהיג בקידום ויצירת למידה בארגון
דעאס, ר., קדח, מ. ועלי, נ. (2020). הקשר בין חזון משותף, למידה ארגונית והיעדרויות מורים, קשת
2, 76-93.
- Berson, Y., Da'as, R. A., & Waldman, D. A. (2015). How do leaders and their teams bring about organizational learning and outcomes?. *Personnel Psychology*, 68(1), 79-108.
- Kurland, H., Peretz, H., & Hertz-Lazarowitz, R. (2010). Leadership style and organizational learning: The mediate effect of school vision. *Journal of Educational administration*, 48(1), 7-30.
9. למידה, שינוי וזמני משבר
דעאס, ר., קדח, מ. ושכטר, ח. (ספטמבר, 2021). ניהול בית ספר בתקופת הקורונה - מחקר משווה
בין החברה הערבית ליהודית: תפיסות של מנהלים, מסוגלות עצמית, אתגרים והזדמנויות. דוח מדעי
מסכם. משרד החינוך, המדען הראשי.
- שני, א. וסומר, א. (2019). חוסן ארגוני בבתי ספר: גורמים מקדמים והשלכות יישומיות למנהל וליועץ
החינוכי. היעוץ החינוכי, 1-36.
- Da'as, R., 2021. School principals' skills and teacher absenteeism during Israeli educational reform: Exploring the mediating role of participation in decision-making, trust and job satisfaction. *Journal of Educational Change*, 22(1), 53-84.
- You, J., Kim, J., & Lim, D. H. (2017). Organizational Learning and Change: Strategic Interventions to Deal with Resistance. In *Handbook of Research on Human Resources Strategies for the New Millennial Workforce* (pp. 310-328). IGI Global.
10. למידה מהצלחות
סייקס, י. וגולדמן, מ. (2000). למידה מהצלחות: הפקת ידע מכון לפעולה מהרהור על עבודת מרכז
"קשר". ירושלים: גוינט - מכון ברוקדייל. (לא חובה)
- Schechter, C., & Ganon, S. (2012). Learning from success: exploring the sustainability of a collaborative learning initiative. *Journal of Educational Administration*, 50(6), 732-752.
- ה"ראש אבני באתר נמצא תרגום.
<http://www.avneyrosha.org.il/resourcecenter/Pages/Learnfromsuccess.aspx>
11. Ambidexterity: ומורים מנהלים אצל ידע של וניצול חקירה יכולת בין איזון
Carmeli, A., & Halevi, M. Y. (2009). How top management team behavioral integration and behavioral complexity enable organizational ambidexterity: The moderating role of contextual ambidexterity. *The leadership quarterly*, 20(2), 207-218.
- Da'as, R. (2021). The Missing Link: Principals' Ambidexterity and Teacher Creativity. *Leadership and Policy in Schools*, 1-22.
- Nemanich, L.A. and Vera, D., 2009. Transformational leadership and ambidexterity in the context of an acquisition. *The Leadership Quarterly*, 20(1), pp.19-33.
- Raisch, S., & Birkinshaw, J. (2008). Organizational ambidexterity: Antecedents, outcomes, and moderators. *Journal of management*, 34(3), 375-409.
12. יכולת הספיגה של ארגונים, תרבות ולמידה
Da'as, R. & Qadach, M. (2018). Examining organizational absorptive capacity construct: a validation study in the school context. *Leadership and Policy in Schools*, 1-19.
- Da'as, R., Schechter, C., & Qadach, M. (2019). From principal cognitive complexity to teacher intent to leave. *Journal of Educational Administration*, 58(2), 227-245.

Egan, T. M., Yang, B., & Bartlett, K. R. (2004). The effects of organizational learning culture and job satisfaction on motivation to transfer learning and turnover intention. *Human resource development quarterly*, 15(3), 279-301.

חומר לקריאה נוספת:
אין

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 80 %
הרצאה 20 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:
המידע באתר זה (כולל כל המרכיבים) ניתן לשינוי על ידי המרצה. הפרטים המעודכנים יופיעו באתר הקורס.